

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо організації самостійної роботи
з дисципліни **«Бухгалтерський облік»**
для студентів спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
денної та заочної
форми навчання
ЧАСТИНА 3

2024

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з дисципліни „Бухгалтерський облік” для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форми навчання. Частина 3 / Укл. Л.М. Очеретько – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2024, 24 с.

Укладачі: Л.М. Очеретько, к.е.н., доцент

Рецензент: М.В. Болдуєв, д.держ.упр., професор з Обліку і аудиту

Відповідальний за випуск: О.Г.Лищенко, к.е.н., доцент

Затверджено
на засіданні кафедри
“Облік і оподаткування”
Протокол № 8
від “14” червня 2024 р.

Рекомендовано до видання
НМК Факультету
економіки та управління
Протокол № 5
від “28” червня 2024 р

ЗМІСТ

Тема 10. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	4
Тема 11. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ	14
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	23

Тема 10. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання і розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначені Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання».

Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.

З метою бухгалтерського обліку зобов'язання поділяються на:

- довгострокові;
- поточні;
- забезпечення;
- непередбачені зобов'язання;
- доходи майбутніх періодів.

До довгострокових зобов'язань належать:

- довгострокові кредити банків;
- інші довгострокові фінансові зобов'язання;
- відстрочені податкові зобов'язання;
- інші довгострокові зобов'язання.

Зобов'язання, на яке нараховуються відсотки та яке підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, слід розглядати як довгострокове зобов'язання, якщо первісний термін погашення був більше ніж дванадцять місяців та до затвердження фінансової звітності існує угода про переоформлення цього зобов'язання на довгострокове.

Довгострокове зобов'язання за кредитною угодою (якщо угода передбачає погашення зобов'язання на вимогу кредитора (позикодавця) у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим станом позичальника), умови якої порушені, вважається довгостроковим, якщо:

- позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;
- не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати

балансу.

Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання.

Поточні зобов'язання включають:

- короткострокові кредити банків;
- поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; .
- короткострокові векселі видані;
- кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги;
- поточну заборгованість за розрахунками з одержаних авансів, за розрахунками з бюджетом, за розрахунками з позабюджетних платежів, за розрахунками зі страхування, за розрахунками з оплати праці, за розрахунками з учасниками, за розрахунками із внутрішніх розрахунків;
- інші поточні зобов'язання.

Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

Забезпечення — зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.

Забезпечення створюються для відшкодування наступних (майбутніх) операційних витрат на:

- виплату відпусток працівникам;
- додаткове пенсійне забезпечення;
- виконання гарантійних зобов'язань;
- реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності;
- виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів тощо.

Суми створених забезпечень визнаються витратами (за винятком суми забезпечення, що включається до первісної вартості основних засобів відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»).

Забезпечення створюється при виникненні внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена. Забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства.

Забезпечення для відшкодування витрат на реструктуризацію створюється у разі наявності затвердженого керівництвом підприємства плану реструктуризації з конкретними заходами, строками їх виконання та сумою витрат, що будуть зазанані, й після початку реалізації цього плану.

Сума забезпечення визначається за обліковою оцінкою ресурсів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), необхідних для погашення відповідного зобов'язання, на дату балансу. Забезпечення для відшкодування витрат на реструктуризацію визначається за сумою прямих витрат, які не пов'язані з діяльністю підприємства, що триває. Забезпечення довгострокових зобов'язань визнаються у сумі їх теперішньої вартості.

Непередбачене зобов'язання — це: зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено лише тоді, коли відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю: або теперішнє зобов'язання, що виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки малоймовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити.

Непередбачені зобов'язання відображаються на позабалансових рахунках підприємства за обліковою оцінкою.

Кредит - це надання підприємствам банками у тимчасове користування коштів, які являють собою акумульовані вільні кошти інших підприємств, організацій. Кредит видається на умовах повернення, терміновості, забезпеченості і сплати відсотків за користуванням ним. За терміном надання кредити поділяються на короткострокові, середньострокові та довгострокові.

Банківський процент - це плата за надані в борг гроші, ціна грошей, винагорода, яку приносять заощадження тим, хто дає гроші в борг.

Можливість отримання довгострокового кредиту залежить від таких факторів, які повинні враховувати позичальники при контактах з персоналом банків:

- вартість проекту;
- термін реалізації проекту;

- строк окупності витрат;
- термін кредиту;
- довіра до клієнта (форма власності, частка власних коштів на інвестування, забезпеченість кредиту, чи є акції підприємства у володінні банком, величина клієнта, фінансово- економічний стан підприємства та його стабільність);
- підтримка (хоча б моральна) проектів державними і регіональними органами влади.

Довгострокові позики видаються на строк понад 12 місяців із дати балансу, пов'язані, як правило, з інвестуванням коштів на технічне переозброєння, реконструкцію, модернізацію.

Довгострокові кредити за характером погашення поділяють на такі, що погашаються одноразовим внеском і такі, що погашаються поступово частинами. Розмір і термін повернення коштів обумовлюються кредитним договором.

Банківський процент розраховують у момент одержання кредиту по час його повернення або рівними частинами упродовж терміну кредиту.

Надані банком довгострокові кредити обліковуються на рахунку **50 «Довгострокові позики»**, до якого відкриваються такі субрахунки:

501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті»;

502 «Довгострокові кредити банків у іноземній валюті»;

503 «Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті»;

504 «Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті»;

505 «Інші довгострокові позики в національній валюті»;

506 «Інші довгострокові позики в іноземній валюті»;

По **кредиту** рахунку 50 «Довгострокові позики» відображається сума отриманих кредитів із строком погашення більше одного року, а також відстрочених (переведених із короткострокових) позик банку в національній та іноземній валюті.

По **дебету** рахунку відображається погашення зобов'язань виплатою грошима, передачею необоротних і оборотних активів, надання робіт і послуг, заміною одних зобов'язань іншими, перетворенням зобов'язань у капітал та іншими операціями.

На субрахунках 501 і 502 ведеться облік заборгованості за наданий вітчизняними та зарубіжними банками кредит; на субрахунках 503 і 504 - за простроченими кредитами, наданими вітчизняними та зарубіжними банками; на субрахунках 505 і 506 - залучених кредитів банківських організацій.

Операції, що показують рух позикових коштів, відображаються на основі **виписок банку** та прикладених до них первинних документів.

Виписки обробляються методом зазначення кореспонденції рахунків обліку.

Дані оброблених виписок записуються в **Журналі 1**.

Аналітичний облік ведеться в **оборотній відомості**, де повинні знайти відображення банки, що надають позики, види кредитів, сума, строки погашення, проценти сплачені та інші дані. **Синтетичний облік** довгострокових позик ведуть у **Журналі 2**.

Поточні зобов'язання - зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашенні протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

У бухгалтерському обліку визнання зобов'язань при придбанні підприємством матеріальних та нематеріальних цінностей, послуг здійснюються із дотриманням принципу відповідності.

Тому використовується метод нарахування, дотримання якого, з точки зору визнання зобов'язань по відношенню до своїх кредиторів, вимагає від підприємства правильного визнання моменту переходу права власності на відповідні цінності або моменту отримання послуг. Саме у момент переходу права власності, який визначається, наприклад, умовами контракту, за відсутності одночасного розрахунку у грошовій формі з постачальниками та підрядниками виникають зобов'язання за отримані активи.

Для обліку таких зобов'язань використовується рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

На рахунку 63 «**Розрахунки з постачальниками та підрядниками**» ведеться облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги. За кредитом відображається заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, за дебетом - її погашання, списання тощо.

Основними джерелами інформації для контролю розрахункових

відносин з постачальниками і підрядниками є первинні документи. Порядок та форми розрахунків між покупцем і постачальником визначаються у господарських договорах або контра: купівлі - продажу. **Основними** типовими документами з оприбуткування запасів від вітчизняного постачальника є накладі товарно-транспортні накладні, залізничні накладні, акти про приймання матеріалів, податкові накладні (для визначення суми податкового кредиту з ПДВ) тощо.

Платіжними документами, які використовуються при операціях оплати товару, є рахунки-фактури, платіжні доручення, виписки банків тощо.

Одержані рахунки-фактури перевіряють і контролюють своєчасність їх оплати.

На практиці трапляються випадки, коли виробничі запаси надходять до складу без рахунків - фактур постачальників. Такі поставки називають невідфактурованими. Бухгалтерія повинна організувати окремий облік розрахунків за ці матеріали і вжити заходів для своєчасного одержання рахунків від постачальників.

Розрахункові документи, які надає підприємство - постачальник покупцеві на суму оплати за отриману продукцію, виконані роботи чи надані послуги, повинні бути акцептовані.

Акцепт розрахункових документів - це підпис керівника (або уповноваженої особи) (акцептанта) на рахунку, який засвідчує згоду на його оплату.

Підставою для обліку імпортованих товарів та їх руху є документи іноземної фірми-постачальника, транспортно - експедиційних компаній з навантажувально-розвантажувальних і транспортних послуг, документи на послуги щодо зберігання товару, розрахункові документи про сплату мита, зборів і податків.

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником у розрізі кожного документа на сплату.

Облік розрахунків із постачальниками ведеться у **Журналі з та Відомості 3.3** аналітичного обліку до рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Записи в журналі здійснюються за фактичною собівартістю придбання запасів, яка складається з їх купівельної ціни, податку на додану вартість і транспортно - заготівельних витрат.

Фактична собівартість запасів визначається у кінці місяця після

підрахунку загальної суми транспортно - заготівельних витрат і розрахунків їх розподілу між окремими видами запасів. Протягом місяця записи в Журналі 3 робляться на підставі документів постачальника, які надходять у бухгалтерію та відповідним чином обробляються. Доцільно відображати вартість матеріальних цінностей за купівельними цінами, за які приймається ціна постачальника, що показана в рахунках до оплати. Усі інші елементи, що вказані у рахунках постачальника, у ціну не входять і відображають окремо або входять до складу транспортно-заготівельних витрат, які збираються за дебетом рахунку 20 «Виробничі запаси».

Кредит - економічні відносини, що виникають між кредитором і позичальником з приводу одержання позики в грошовій або товарній формі на умовах повернення в певний строк зі сплатою відсотків. Кредитні взаємовідносини встановлюються на підстав кредитного договору, що укладається між кредитором і позичальником у письмовій формі.

Банківський процент - це плата за надані в борг гроші, ціна грошей, винагорода, яку приносять заощадження тим, хто дає гроші в борг.

Облік розрахунків за короткостроковими кредитами банків ведеться на рахунку 60 «**Короткострокові позики**». За **кредитом** рахунку 60 відображаються суми одержаних кредитів (позик), за **дебетом** - сума їх погашення та переведення до довгострокових зобов'язань у разі відстрочення кредитів (позик).

Облік на рахунку 60 «Короткострокові позики» ведеться у національній та іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує 12 місяців з дати балансу, та за позиками, термін погашення яких минув.

При обліку кредитів банку необхідно розрізняти основну суму боргу, що відображається на рахунку 60 «Короткострокові позики», та відсотки, що на неї нараховані, які відображаються за кредитом рахунку 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» у кореспонденції з дебетом рахунку 951 «Відсотки за кредит».

Нарахування пені за прострочення платежів за відсотками по кредиту відображається записом Дт 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки», Кт 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

Короткострокові кредити, термін погашення яких минув (але який

менше строку позовної давності), повинні бути відображені у складі простроченої заборгованості: Дт 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті», Кт 605 «Прострочені позики в національній валюті».

Переведення короткострокового кредиту банку до складу довгострокових кредитів оформлюється записом Дт 603 «Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті», Кт 501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті».

Синтетичний облік таких розрахунків ведуть у **Журналі 2, аналітичний облік** за позикодавцями в розрізі кожного кредиту окремо та строками їх погашення.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть умови та форми кредитування підприємств.
2. Охарактеризуйте види кредитів.
3. Поясніть облік короткострокових кредитів банків.
4. Поясніть облік довгострокових кредитів банків.
5. Що відображається за дебетом рахунку 50 „Довгострокові кредити банків”?
6. Що відображається за кредитом рахунку 60 „Короткострокові кредити банків”?
7. Як ведуть аналітичний і синтетичний облік розрахунків за кредитами банків?
8. Як ведуть синтетичний і аналітичний облік забезпечення майбутніх витрат і платежів?
9. Як ведуть синтетичний і аналітичний облік цільового фінансування і цільових надходжень?
10. Які резерви і за рахунок яких коштів формують підприємства?
11. Як відображається в обліку формування і використання резервів?
12. Що таке цільове фінансування ?
13. Назвіть джерела цільових надходжень і напрями використання їх?
14. Як відображають у бухгалтерському обліку формування і використання цільових надходжень ?

Навчальні завдання

Завдання 1

Підприємством отримано банківський кредит під 30 % річних у сумі 240000 грн. на 6 місяців. За дорученням підприємства сума кредиту відправлена банком у разі передплати за сировину на рахунок постачальника. Банківський кредит повернуто у строк, передбачений кредитним договором. Сума відсотків, сплачених підприємством банку за використання кредитом, складає 36000 грн.

Відобразити господарські операції у бухгалтерському обліку.

Тести для самоперевірки

1. Яка кореспонденція рахунків складеться при отриманні в касу з поточного рахунку готівки для надання позички банку працівникам підприємства? Проставити шифри рахунків.

- а) Д-т «Поточний рахунок в національній валюті» - К-т «Короткострокові кредити банків у національній валюті»;
- б) Д-т «Готівка в національній валюті» - К-т «Поточний рахунок в національній валюті»;
- в) Д-т «Допоміжне виробництво» - К-т «Внутрішні розрахунки»;
- г) Д-т «Короткострокові кредити банків у національній валюті» - К-т «Поточний рахунок в національній валюті».

2. Нарахування відсотків по довгострокових кредитах отриманих відображається проводкою:

- а) Д-т 611 К-т 311;
- б) Д-т 684 К-т 311;
- в) Д-т 951 К-т 684;
- г) Д-т 954 К-т 311.

3. Що означає бухгалтерський запис Д-т 50 «Довгострокові позики» - К-т 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями»?

- а) отримання позики банку;
- б) нарахування відсотків за позику;
- в) використання позики;
- г) відображення поточної заборгованості за довгостроковими позиками банку.

4. Який бухгалтерський рахунок використовують при відображенні довгострокової позики в національній валюті?

- а) 60;
- б) 501;
- в) 601;
- г) 50.

5. У якому бухгалтерському реєстрі ведуть облік довгострокових та короткострокових позик:

- а) Журнал 2 за кредитом рахунків 50,60;
- б) Журнал 3 за кредитом рахунків 50,60;
- в) Журнал 4 за дебетом рахунків 50,60;
- г) Журнал 2 за дебетом рахунків 50,60;

6. Кредити, які надають на певний строк до одного року мають назву:

- а) середньостроковий;
- б) короткостроковий;
- в) довгостроковий;
- г) кредит.

7. Кредити надають на умовах:

- а) забезпеченості;
- б) повернення;
- в) оплати;
- г) вірні відповіді а, б, в;
- д) вірні відповіді б, в.

8. Джерело тимчасово залучених коштів – це:

- а) товарний кредит;
- б) банківський кредит;
- в) довгостроковий кредит;
- г) кредит.

9. Грошовий кредит обліковують на бухгалтерських рахунках:

- а) 50;
- б) 60;
- в) 501;
- г) 601;
- д) вірні відповіді а, б;
- є) вірні відповіді в, б.

10. На К-ті 60 «Короткострокові позики» відображають:

- а) погашення позичок з поточних або інших грошових рахунків;
- б) одержання позичок;
- в) вірні відповіді а, б;

г) немає вірної відповіді.

Теми рефератів

1. Умови та форми кредитування банком підприємств. Види кредитів.
2. Облік довгострокових кредитів банків (рах. 50).
3. Облік короткострокових (поточних) кредитів банків (рах. 60).
4. Облік коштів цільового фінансування і цільових надходжень.

Тема 11. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Фінансова звітність - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі підприємства, яка необхідна для прийняття рішень щодо: придбання, продажу та володіння цінними паперами; участі у капіталі підприємства; оцінки якості управління; оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; забезпеченості зобов'язань підприємства; визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу; регулювання діяльності підприємства; інших рішень.

До користувачів фінансових звітів належать існуючі та потенційні інвестори, працівники, кредитори, клієнти, урядові установи та громадськість.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, на основі даних бухгалтерського обліку підприємства зобов'язані складати фінансову звітність. Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути меншим за 12 місяців, але не може бути більшим за 15 місяців- за періодичністю складання і подання звітність поділяється місячну, квартальну, та річну.

Фінансова звітність підприємства включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів. Для суб'єктів малого підприємництва і представництв суб'єктів господарської діяльності ПСБО встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу та звіту про фінансові результати.

Баланс — це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Звіт про фінансові результати — це звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства. Форму Звіту про фінансові результати наведено в Додатках. У звіті про фінансові результати зіставляються доходи і витрати від здійснення різних видів діяльності підприємства, а саме:

1) операційної — основної діяльності підприємства, пов'язаної з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечує основну частку його доходу. До операційної також належать інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю фінансової та інвестиційної;

2) фінансової — діяльності, яка призводить до змін розміру та складу власного та залученого капіталу підприємства;

3) інвестиційної - діяльності, яка полягає у придбанні та реалізації тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;

Структурно Звіт про фінансові результати складається з трьох розділів:

1) фінансові результати;

2) елементи операційних витрат;

3) розрахунок показників прибутковості акцій (заповнюється відкритими акціонерними товариствами, акції яких перебувають в обігу на фондових біржах).

Звіт про рух грошових коштів — це фінансовий звіт про надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Звіт про власний капітал — це форма фінансової звітності, в якій узагальнено зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Форму Звіту про власний капітал наведено в додатках. Інформаційною базою для складання Звіту про власний

капітал є дані за рахунками класу 4 Плану рахунків "Власний капітал та забезпечення зобов'язань".

В основу складання цього звіту покладено фінансову концепцію капіталу, яка математично виражається похідним балансового рівняння: Капітал (чисті активи) = Активи — Зобов'язання. Таким чином, підприємство має за результатами фінансово-господарської діяльності прибуток, якщо сума чистих активів на кінець періоду більша за суму чистих активів на початок періоду після будь-яких виплат власникам або внесків власників протягом звітного періоду.

Примітки до фінансової звітності — це сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено ПСБО. В примітках розкривають:

- 1) облікову політику підприємства;
- 2) інформацію, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за ПСБО;
- 3) інформацію, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

Примітки до річної фінансової звітності (форма №5) подаються в текстовій формі та у вигляді таблиць. Текстова частина Приміток являє собою додаткові відомості, які подаються у довільній формі, та мають характер пояснювальної записки щодо облікової політики, подій, які існували на дату балансу та виникли після дати балансу. Таблична частина Приміток складається з десяти таблиць затвердженої форми, в яких поглиблено розкривається інформація про: нематеріальні активи; основні засоби; капітальні інвестиції; фінансові інвестиції; доходи і витрати; грошові кошти; забезпечення; запаси; дебіторську заборгованість; нестачі і втрати від псування цінностей.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть склад звітності підприємств і вимоги до неї
2. Назвіть форми фінансової звітності і розкрийте їх зміст.
3. Охарактеризуйте методику складання балансу.
4. Як здійснюється підготовка до складання звітності.

Навчальні завдання

Завдання 1

На основі інвентарних даних про залишки господарських засобів та джерел їх утворення скласти первісний баланс, журнал господарських операцій. відкрити рахунки синтетичного обліку, записати господарські операції по рахункам синтетичного обліку в схеми рахунків, підрахувати обороти всіх синтетичних рахунків в схемах рахунків, вивести залишки (сальдо) по синтетичним рахункам, скласти оборотно-сальдову відомість по синтетичним рахункам та баланс на кінець звітної періоду.

Зробити записи в регістрах бухгалтерського обліку (при журнальній формі обліку) та Головній книзі за всіма синтетичними рахунками.

Вихідні дані:

Таблиця 11.1 Залишки по рахунках бухгалтерського обліку на 1 червня 20_ року. тис.грн.

<i>Активи, зобов'язання та власний капітал підприємства</i>	<i>1 варіант</i>	<i>2 варіант</i>
Основні засоби по первинній вартості	45316	58065
Знос основних засобів	27884	31215
Нематеріальні активи	209	1,3
Знос нематеріальних активів	161	0,3
Капітальні інвестиції	115	34
Заборгованість по єдиному соціальному внеску	613	2326
Виробничі запаси	10665	5286
Незавершене виробництво	35	3629
Довгострокові фінансові інвестиції	4	10
Готова продукція	3275	534
Товари	33	8
Векселі одержані	-	59
Отримані від покупців аванси	1655	760
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11997	1232
Забезпечення виплат відпусток	110	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	9928	-

Векселі видані	-	1102
Інша поточна дебіторська заборгованість	240	1230
Попередня оплата постачальникам за товари, роботи, послуги	4644	-
Дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	172	1110
Резерв сумнівних боргів	90	-
Заборгованість підприємства по нарахованих дивідендах	255	424
Поточний рахунок	2527	39,1
Витрати майбутніх періодів	31	-
Каса	1	0,9
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-166	-8064
Заборгованість з позабюджетних платежів	-	235
Резервний капітал	263	199
Залишок невикористаних сум у підзвітних осіб	18	19
Заборгованість по довгострокових кредитах банків	5999	30
Заборгованість підприємства по нарахованих податках	545	993
Заборгованість постачальникам за товари, роботи, послуги	7533	6742
Статутний капітал	1831	7554
Короткострокові кредити банків	16727	-
Додатковий капітал	24175	26900
Нарахована заробітна плата	1535	841

Таблиця 11.2 Господарські операції за червень, грн.

№	Зміст господарської операції	1 варіант	2 варіант
1	Надійшли від постачальника матеріали, в т.ч. ПДВ	25200,00	62400,00
	Примітка до операції 1: в кількості, кг	3500	5200

	по ціні за кг	7,20	12,00
2	Надійшов на підприємство рахунок транспортної організації за перевезення матеріалів, включаючи ПДВ	264,00	480,00
3	Нарахована заробітна плата експедитору за час супроводження придбаних матеріалів під час перевезення	102,00	63,00
4	Здійснені нарахування на заробітну плату експедитора відповідно до чинного законодавства	?	?
5	Відображені витрати з розвантаження придбаних матеріалів, здійснені сторонньою організацією, включаючи ПДВ	54.60	51,00
6	Використано на виготовлення продукції придбані матеріали, кг (сума ?)	350	820
	Примітка до 6 операціїб кількість продукції, що виробляється, шт.	1820	2800
7	Нарахована заробітна плата робітникам за виготовлення продукції	6980,00	4820,00
8	Здійснені нарахування на заробітну плату робітників за виготовлення продукції відповідно до законодавства	?	?
9	Нарахована амортизація виробничого обладнання	560,00	450,00
10	Списана вартість виробничих запасів, використаних на загальновиробничі потреби	64,00	75,00
11	Нарахована заробітна плата	2350,00	2800,00

	цеховому персоналу		
12	Нараховано на заробітну плату цехового персоналу відповідно до законодавства	?	?
13	Нараховано Енергозбуту за використану енергію на виробничі потреби, включаючи ПДВ	336,00	180,00
14	Нараховано Міськводоконалу за воду, використану на виробничі потреби, включаючи ПДВ	126,00	138,00
15	Списуються загальновиробничі витрати на витрати виробництва	?	?
16	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	320,00	240,00
17	Нараховано енергозбуту за використану електроенергію на адміністративні потреби, в т.ч. ПДВ	220,80	240,00
18	Нарахована зарплата адміністрації підприємства	3100,00	2430,00
19	Здійснені нарахування на заробітну плату адміністрації відповідно до законодавства	?	?
20	Списуються адміністративні витрати	?	?
21	Оприбуткована на склад готова продукція по фактичній собівартості в кількості, шт. (виробничу собівартість розрахувати)	1780	2200
22	Відвантажена покупцям готова продукція в кількості, шт. Врахована виручка від реалізації продукції, включаючи ПДВ	1560 ?	2000 ?
23	Примітка до операції 22: для	25,90	18,60

	визначення виручки від реалізації: ціна за 1 шт. готової продукції (без ПДВ)		
24	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану продукцію	?	?
25	Списується собівартість реалізованої продукції кількості, шт. (суму розрахувати)	1460	2000
26	Списується собівартість реалізованої продукції на фінансовий результат	?	?
27	Списується дохід від реалізації продукції на фінансовий результат	?	?
28	Надійшли від покупця на поточний рахунок кошти за реалізовану продукцію	?	?
29	Реалізовані непотрібні для виробництва, придбані в поточному місяці матеріали в кількості, кг, врахована виручка від їх реалізації	130 ?	95 ?
30	Примітка до операції 29: ціна за 1 кг (включаючи ПДВ)	7,20	9,60
31	Нарахований ПДВ на реалізовані матеріали	?	?
32	Врахована собівартість реалізованих матеріалів	?	?
33	Списується собівартість реалізованих матеріалів на фінансовий результат	?	?
34	Списується дохід від реалізації матеріалів на фінансовий результат	?	?
35	Нарахована заробітна плата робітникам на збут продукції	84,00	192,00

36	Здійснені нарахування на зарплату робітників збуту продукції	?	?
37	Витрати на рекламу, здійснену сторонньою організацією з ПДВ	54,60	72,60
38	Витрати на відрядження, пов'язані зі збутом продукції	198	320
39	Списані витрати на збут на фінансові результати	?	?
40	Перераховано з поточного рахунка за енергію	?	?
41	Перераховано з поточного рахунка Міськводоканалу	?	?
42	Нарахований податок на прибуток	?	?
43	Списується сума нарахованого податку на прибуток на фінансові результати	?	?
44	Відображений нерозподілений прибуток (непокриті збитки)	?	?

Теми рефератів

1. Зміст, призначення і порядок складання звіту про фінансові результати.
2. Зміст, призначення і порядок складання звіту про рух грошових коштів.
3. Зміст, призначення і порядок складання звіту про власний капітал.
4. Взаємозв'язок форм фінансової звітності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік. 2-вид., перероб. і доп. [текст] Навч.посіб. / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романов. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 424 с.
2. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. - К., 2000.
- 3.Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: 3-тє видання. Навч. пос.- К.: Центр учбової літератури, 2008. – 608с.
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во „Центр навчальної літератури”, 2006. – 659 с.
- 5.Мисака Г.В., Шарманська В.М. Бухгалтерський облік. Навч.пос.- К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
- 6.Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : Підручник.- 2- ге вид. доповнене і перероблене. – К.: Алерта, 2007.- 954 с.

Допоміжна

- 1.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник. - Житомир: ЖГП, 2000.
- 2.Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / За ред. М.В.Кужельного. – 6-те вид. – К.: А.С.К., 2003. – 266 с.
- 3.С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, І.Ю. Кравченко, Г.А. Ямборко Фінансовий облік: Підручник. – К.: Лібра, 2005 р. – 976 с.
- 4.Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: Практ. посіб. — К.: Лібра, 2001. — 840 с.
5. . Звітність підприємства [текст] : підручник. / [М.І. Бондар, Ю.А. Верига, М.М. Орищенко та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 570 с.
6. Проблеми обліку доходів і витрат в медичних комунальних некомерційних підприємствах.Очеретько Л.М.,Пржевальська О.В.,Електронний журнал Ефективна економіка, № 12, 2023 р. (грудень).

7. Очеретько Л.М., Харьковська О.В. Удосконалення обліку грошових коштів. Ефективна економіка. 2021. № 12.

8. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000.

9. Сопко В.В., Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. - К., 2000.

10. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2003. — 444 с.

Інформаційні ресурси

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO.aspx>